

Lov na znanje

UP.02.1.2.01.0068

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

PROJEKTI KONZORCIJ

Nositelj: Lovačka
udruga Benkovac

Partner: Agencija za
ruralni razvoj Zadarske
županije AGRRA

Smeđi medvjed (Ursus arctos)

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Klasifikacija

- Medvjedi se prema znanstvenoj klasifikaciji svrstavaju u red zvijeri (Carnivora), porodicu medvjeda (Ursidae), i rod medvjed (Ursus)
- Prema Zakonu o lovstvu medvjeda ubrajamo u lovostajem zaštićenu krupnu divljač
- Od 2005. godine prema zakonu, a u skladu s Planom gospodarenja medvjedom u Hrvatskoj predviđena je obveza utvrđivanja godišnje odstrelne kvote za cijelu Hrvatsku

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Nazivlje

- Mužjaka nazivamo medvjed, ženku medvjedica, a mlade medvjedići

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Rasprostranjenost

- Smeđi medvjed je nekada naseljavao gotovo cijelu Europu i veći dio Azije i Sjeverne Amerike
- Danas ga se može naći u znatno manjem broju uglavnom u državama koje mu mogu osigurati razmjerno velike i neuznemiravane šumske komplekse
- Tako se u većem broju održao u Švedskoj, Finskoj, Poljskoj, Rusiji i Rumunjskoj te u manjem broju u Slovačkoj, Češkoj, Bugarskoj, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji i dr.

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Rasprostranjenost

- Brojnost medvjeda za Alpsko-Dinarsko područje (koje obuhvaća Italiju, Austriju, Sloveniju, Hrvatsku, Srbiju, Cmu Goru, Bosnu i Hercegovinu, Makedoniju, Albaniju i Grčku) procijenjena je 2000. godine na 2.800 jedinki
- U Republici Hrvatskoj medvjeda nalazimo u solidnom broju na području Gorskog kotara, Like i Hrvatskog primorja

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Izgled i građa tijela

- Smeđi medvjed je naš najveći predstavnik zvijeri
- Odrasli medvjedi mogu narasti do visine od 130 cm, mjereno do grebena, odnosno u dužinu od 220 cm do kraja repa
- Prije nego što se uputi na zimski počinak, dobro uhranjeni mužjak može dosegnuti masu i do 350 kg
- Ženke su lakše i najveće mase se kreću do 200 kg

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Izgled i građa tijela

- Iako se medvjedi pretežito nalaze u četveronožnom položaju, građa tijela i zavidna snaga omogućavaju im uspravljanje na stražnje noge i kretanje u tom položaju
- Tijelo mu je krupno i zbijeno, glava krupna sa širokim čelom i malim zaobljenim ušima
- U odnosu prema glavi oči izgledaju male
- Stražnje noge su nešto duže od prednjih

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Izgled i građa tijela

- Medvjedi hodaju na potpunom stopalu pa se nazivaju i stopalohodnim životinjama
- Medvjed je vrlo dobro prilagođen terenu na kojem obitava te sa lakoćom savladava sve njegove oblike
- Medvjed se može pohvaliti brzim i razmjerno izdržljivim trkom, dobar je plivač, a vješt je i u penjanju na stabla

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Izgled i građa tijela

- Medvjede krzno čine duge dlake ili osi i kraće dlake ili malje, koje su posebno guste zimi
- Pokrovna dlaka je najduža na hrptu, a najkraća na glavi
- Obojenost krzna varira od smeđe pa do gotovo crne

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Izgled i građa tijela

- Broj zuba u medvjeda može varirati od jedinke do jedinke, s tim da u najvećem broju iznosi 42
- Tada je zubna formula I 3/3, C 1/1, P 4/4 i M 3/3
- Izgled zuba, a posebice kutnjaka upućuje na medvjeda kao svejeda

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Osjetila

- Najrazvijenija medvjedova osjetila su sluh i njuh
- Vid je slabije razvijen i pokazuje karakteristike astigmatičnog vida, odnosno medvjed slabije vidi nepomične i udaljene predmete

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Način života

- Medvjedi žive samotnjačkim načinom života
- Majke s mladima ostaju 2-3 godine
- Tijekom godine medvjed se intenzivno hrani kako bi jesen i ulazak u brlog dočeka u što je moguće boljem gojnom stanju
- Nekoliko dana pred san medvjed se ne hrani, kako bi u san ušao praznih crijeva

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Način života

- Medvjedi spavaju nepravim zimskim snom
- Dok je u nepravom snu medvjed primjećuje događaje (glasnije kretanje ili glasanje) u okolini brloga
- Tijekom zime, u brlogu, medvjedica omeči mlade, a iz brloga medvjedi uglavnom izlaze do ožujka
- Uspravljanje medvjeda na stražnje noge ne znači istodobno i pripremu za napad, već u većini slučajeva medvjed na taj način pokušava bolje osmotriti situaciju u kojoj se nalazi

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Ishrana

- Medvjedi su svejedi
- U pogledu ishrane su izrazito prilagodljivi te uspijevaju podmiriti vlastite potrebe iz najraznovrsnijih izvora hrane
- Hranu mu tako predstavlja različito šumsko voće poput jagoda, malina, kupina, borovnica, brusnica, krušaka, jabuka, trešanja, zatim žir, bukvića, žitarice, korijenje, trave, med, ličinke različitih kukaca, lešine, ali i sve životinje koje može uhvatiti
- Od krupnijih životinja hranu uglavnom predstavljaju lanad, telad, bolesne jedinke ili stoka

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Životni prostor

- Stanište medvjeda su veliki šumski kompleksi sa niskim stupnjem uznemiravanja
- Da bi stanište bilo prikladno za medvjeda, ono mu mora osigurati dostatne količine hrane
- Obzirom da je riječ o krupnoj životinji te količine su znatne

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Aktivnost

- U pravilu je medvjed podjednako aktivan tijekom dana i noći
- Sama aktivnost ovisi o stupnju uznemiravanja u staništu te o godišnjem dobu
- Mrciništa u pravilu posjećuje noću

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

 AGRRRA

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Razmnožavanje

- Parenje medvjeda odigrava se u svibnju i lipnju
- Ženke se pare svake druge godine
- Graviditet traje 7-8 mjeseci te uključuje razdoblje embriotenije

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Razmnožavanje

- Od prosinca do siječnja medvjedica omeči jednog do tri medvjedića, prekrivena kratkom, polegnutom dlakom
- Mladi su slijepi, a progledaju tek sa nekih 5 tjedana
- Medvjedići isključivo sišu u prva 4 mjeseca, a spolno sazriju do 4-te godine starosti
- Mladunci ostaju sa majkom 2-3 godine i od nje uče sve tajne preživljavanja
- Što su mladunci stariji majka ih žešće brani

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Životni vijek

- Medvjed u zatočeništvu može doživjeti do 35 godina

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Nastambe

- Tijekom zime medvjedi se povlače u brloge na zimski počinak
- Brlog se može nalaziti u jami, šupljoj stijeni, šupljem drvetu, srušenom stablu, a ponekad čak i pod većom nakupinom granja
- Medvjedi nastiru brlog suhim i svježim grančicama crnogorice, travom i mahovinom pa se ponekad u okolici brloga mogu naći i tragovi njegova pripremanja
- Ulaz u brlog ne mora biti izrazito velik pa prema tome mali ulaz nije pouzdan znak da se u brlogu ne nalazi medvjed

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Bolesti i neprijatelji

- Jedini prirodni neprijatelj medvjeda je vuk, ali samo u čoporu i ako je u pitanju slab, bolestan ili stari medvjed
- Od napada, medvjed se brani bacanjem raznih predmeta (kamenje, drveće, i sl.)
- Predmete baca prednjim nogama i to često na način da se okrene leđima i kroz stražnje noge baca kamenje ili drva
- Od bolesti posebnu pozornost valja obratiti na trihinelozu, s obzirom da se meso medvjeda koristi i u prehrani ljudi

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Posebne napomene

- Naročit problem može predstavljati naučenost pojedinih medvjeda na prehranu stokom, u tom slučaju medvjedi mogu pričiniti velike štete i to ne samo na pašnjacima, već i u nastambama koje otvara vlastitom snagom kako bi došao do stoke
- Osim za stoku, medvjedi mogu predstavljati problem i za poljoprivredne usjeve

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Posebne napomene

- Posebnu pozornost valja posvetiti eventualnom susretu sa medvjedom u prirodi
- Rečeno je da je vid medvjedu slabije osjetilo, stoga ukoliko smo mirni, a vjetar povoljan moguće je da nam se medvjed približi na veliku blizinu, a da nas nije primijetio
- Upravo iz navedenih razloga pri kretanju šumom treba biti dovoljno glasan
- Ukoliko i poplašimo medvjeda te on pobjegne, preporučljivo je se udaljiti sa tog mjesta jer se medvjed običava vratiti kako bi bolje promotrio ono što ga je nagnalo na bijeg

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*)

Posebne napomene

- Prilikom bliskog susreta sa medvjedom treba zadržati prisebnost, ne bježati, već se lagano ukloniti i omogućiti medvjedu prostor za uzmak
- Čak i ako krene prema nama bijeg nije izlaz iz nezgodne situacije jer je medvjed puno brži od nas, a u tom slučaju dodatno dobiva na sigurnosti
- Dodatna napomena na koju treba paziti pri kretanju medvjedićim staništem su brlozi
- Zimi nije uputno navirivati se u otvore mogućih brloga, jer u njima može biti medvjed, a medvjedi ne spavaju pravim zimskim snom

Hvala na pažnji

Program socijalnog uključivanja 2

2. Modul

AGRRA, Senad Salihović, mag.ing.agr.

senad.salihovic@agrra.hr

Osnovne informacije

Razdoblje provedbe

- 03. travnja 2020. godine - 03. travnja 2022. godine

Područje provedbe

- Grad Benkovac

Ukupna vrijednost

- 1.155.802,00 HRK (100% bespovratna sredstva)